

เทศน์เช้า วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เอานะ ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมนะ วันนี้วันจักรี วันจักรี วันสถาปนาประเทศ
ราชวงศ์จักรีไง เป็นที่อยู่ที่อยู่อาศัยของเรา ถ้าเป็นที่อยู่ที่อยู่อาศัยของเรา ความมั่นคง ชาติไหนก็แล้วแต่
ถ้ามีความสงบ ตอนนี้นั้นเป็นความเสี่ยงในทางประกอบธุรกิจเลยแหละ ถ้าการเมืองมันนิ่ง
การเมืองนิ่ง เศรษฐกิจมันจะดี เศรษฐกิจมันดี เพราะอะไร เพราะมันสุขสงบไง

วันนี้วันจักรี ถ้าวันจักรีมันเป็นวันสมมุติ แต่วันจักรีมันผ่านมาแล้วเกือบ ๓๐๐ ปี ถ้ามัน
เป็นสมมุติ สมมุติที่ไหน สมมุติให้คนสำนึกได้ ถ้าคนสำนึกได้ คนนั้นเป็นคนดี คนดี คนกตัญญู
กตเวทีเป็นเครื่องหมายของคนดีใช่ไหม คนดี คนดีจะต้องมีสามัญสำนึก ต้องรู้จักว่าคุณงามความ
ดี ถ้าคนดีแล้วต้องรู้จักผิดชอบชั่วดี

ถ้าคำว่า “ผิดชอบชั่วดี” สิ่งนั้นเป็นเครื่องหมายของคนดี ถ้าคนดีแล้ว พื้นฐานที่มันดี ถ้า
มันมีความรู้สึกนึกคิด ความคิดเกิดจากจิตๆ แต่ถ้ามันมีจิตใจ จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ
เพราะเรามีอำนาจวาสนา เราถึงมาเกิดเป็นคน ถ้ามันเกิดเป็นคน สามัญสำนึกพื้นฐานที่ดี เวลามัน
คิดสิ่งใดมันคิดแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์กับตนเองไง

แต่ถ้ามันมีกิเลสตัณหาความทะยานอยาก มันไม่เห็นคุณค่าใดทั้งสิ้น มันเห็นตัวมัน
ยิ่งใหญ่ มันจะครองโลก มันจะถือโกง มันทำลายเขาเลย มันมาจากไหน นี่ไง กิเลสตัณหาความ
ทะยานอยากก็มาจากความรู้สึกนึกคิดเรานี้แหละ แต่ถ้าความรู้สึกนึกคิด ทำไมเราต้องมานึกถึง
ชาติ ทำไมเราต้องมานึกถึงความมั่นคง ทำไมเราต้องระลึกถึงสังคม เฮ้ย! สังคมก็ทำไปสิ ก็ตัวเรา
เราก็มีความสามารถ ก็แข่งขันไง นี่ไง ระบบธุรกิจไง ทุนนิยมๆ ใจ

ทุนนิยมเป็นทุนนิยม มันเป็นระบบใจ มันเป็นระบบความเป็นอยู่ของโลก แต่เวลาคนเรา
สิ่งที่เป็นสมบัติของมนุษย์ก็มีบุญและบาปเท่านั้น มีบุญและบาป คุณงามความดีมันเป็นบุญกุศล
ของคน ถ้าเป็นบุญกุศลของคน บุญกุศลของคนมันจะเข้าสู่มนกรรมๆ ใจ ความยำกิดย์ทำจน
เป็นจรินิสัยของเธอใจ

ความขี้คิดขี้ทำนั่นมันจะเป็นจริตนิสัย ความที่จริตนิสัยที่เป็นคนดีใจ ถ้าดีเอ็นเอมันดี สิ่งใดที่มันออกไปมันก็จะดีออกไปจากความคิดของตนใจ ถ้าคนที่ดีจากความคิดของคนนะ นี่พูดถึงคนดีหลายๆ นะ

แต่คนที่มีคุณธรรม อย่าดูถูกความนิ่งอยู่ของพระอริยเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกถ้ามันไม่เป็นประโยชน์ ถึงมันเป็นความจริง เราก็ไม่พยากรณ์

คือว่ามันเป็นความจริงด้วย แต่มันไม่เป็นประโยชน์กับใคร ท่านไม่พูด แต่ท่านจะพูดไปแล้วมันจะเป็นประโยชน์กับใครหรือไม่เป็นประโยชน์กับใครใจ คำพูดขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะมีคนอ้างอิงไปเหยียบย่ำไปทำลายกัน นี่คำพูด

อย่าดูถูกความนิ่งอยู่ของพระอริยเจ้า เพราะว่าพระอริยเจ้ารู้ถึงว่านี่มันคิดแล้ว มันจะพูดแล้ว ถ้าพูดแล้วมันจะเป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์ กว่าที่ท่านจะพูดออกไป ท่านได้ไตร่ตรองของท่านแล้ว นั่นใจ แล้วถ้ามันไม่เป็นประโยชน์ ท่านจะนิ่งของท่านอยู่ ไอ้เรารู้ว่า “ไอ้ย! โง่ๆ วันๆ นั่งชื้อบื้อ ไม่มีความรู้อะไรเลย”

อย่าดูถูกความนิ่งอยู่ของพระอริยเจ้า นั่นนะท่านรู้ว่ามันไม่เป็นประโยชน์กับใคร มันไม่เป็นประโยชน์กับใคร มันเป็นประโยชน์ในหัวใจ ถ้ามันเป็นประโยชน์ในหัวใจนั้น หัวใจนั้นคุณแลรักษาหัวใจนั้น นี่ใจ ถ้ามันมั่นคง

เราบอกว่าวันนี้วันจักรีเป็นวันสถาปนา วันชาติของเราเลยละ มันกำเนิดชาติขึ้นมา แล้วมันเกิดมาแล้ว ๒๐๐-๓๐๐ ปี อู๋ย! ทำไมยังเอาความคิดใคร่ครวญกันอยู่ ของมันเก่ามันแก่ใจ

นั่นนะ คนมันจะเหลวไหลแล้วแหละ คนมันจะดีมันต้องดีที่สามัญสำนึกของคน คนถ้ามีความสำนึก มันสำนึกสิ่งใดมันก็ไม่ผิดพลาดไซ้ใหม่

เราอยู่กับครูบาอาจารย์มานะ เวลาครูบาอาจารย์ท่านสอน สัตว์ในวัดๆ อย่าไปคุ้นชินกับมัน อย่าไปคุ้นชินกับมันนะ สัตว์เอามาเลี้ยง ท่านพยายามจะให้มันมีระยะห่างระหว่างมนุษย์กับสัตว์ มนุษย์กับสัตว์นะ แล้วเวลาเขาเลี้ยง สัตว์ป่าเขาเอามาเลี้ยงให้มันเชื่องๆ มันเลี้ยงสัตว์ป่า

สัตว์ป่ามันเรื่องมันเรื่องกับใคร มันเรื่องกับคนเลี้ยงนั้น ถ้าเรื่องกับคนเลี้ยงนั้น ได้ไป
คุ้นเคยกับมัน ไอ้สัตว์มันก็คุ้นเคยของมันใช่ไหม พอไปเจอคนมันก็วิ่งเข้าไปหาคนนะ มันก็โดน
เขายิงตายเลย เพราะอะไร เพราะว่าสัตว์มันคิดว่านั่นนะมนุษย์ที่มันคุ้นเคย มนุษย์ที่มันคุ้นเคย

แต่ถ้ามนุษย์ที่ฉลาด ให้มีระยะห่างไว้ เราเลี้ยงมัน เราดูแลมันนะ แต่เลี้ยงมันเฉพาะเรานะ
เรามีความเมตตาคนนะ เราเลี้ยงสัตว์ เราดูแลมัน มันก็คุ้นเคยกับเรา มันเห็นบุญคุณเรา มันก็เชื่อ มัน
ก็ไวใจเราไง แต่มนุษย์ เขาบอกว่าสัตว์หน้าชน สัตว์หน้าชนไวใจไม่ได้

มนุษย์หน้าชนก็ไวใจไม่ได้ ไอ้มนุษย์ก็ไวใจไม่ได้ ไอ้มนุษย์คือสัตว์ คือยักษ์ มันกินหมด
นี่ไง ถ้าสิ่งที่ต้องเว้นระยะห่าง ต้องฝึกมัน ต้องกันมัน นี่สภาวะแวดล้อม สภาวะแวดล้อมเพราะว่า
สัตว์มันได้รับการคุ้มครอง ได้รับการดูแล มันได้รับอาหาร ได้การเลี้ยงดูที่ดี มันก็ไวใจมนุษย์ๆ
แล้วมันเห็นมนุษย์ขึ้นมามันก็จะเข้าไปสู่มนุษย์ แล้วมนุษย์คนอื่นไวใจได้ไหม มนุษย์คนอื่นอย่าง
น้อยก็กักขัง อย่างมากก็ฆ่ามันเอาเป็นอาหารไป นี่ไง สิ่งทีสภาวะแวดล้อมๆ แล้วเราก็ดูที่ไหนล่ะ

ถ้าจิตใจมันเป็นคนดีๆ มันมีพื้นฐานที่ดี เราทำความดีแล้วเราป้องกันไว้เลยนะ อย่าให้
สัตว์มันไวเนื้อเชื่อใจจนเกินไป อย่าให้สัตว์มันไวใจเราแล้วมันไปใช้วิธีอย่างนี้กับคนอื่น ชีวิตมัน
จะเป็นอันตราย

มันมีอยู่นะ พระเคยชุดงค์ไปในวัด วัดนั้นอยู่ที่แก่งกระจาน เขาเคยชุดงค์มา เขาเคยไปเจอ
ช้าง เคยคุ้นเคยกัน พอคุ้นเคยกันนะ เวลาเขานั่งอาหารแล้วเหลือกินบาตร เขาจะเอาไปให้ช้าง
กินๆ ช้างนั้นกับพระองค์นั้นจะคุ้นเคยกัน

แล้วทีชุดงค์ต่อเนื่องไปหลายปี พอเขากลับมา พอเขากลับมานะ เขาก็มาล้างบาตรที่นั่น
เขาไปเจอช้างเดิมนั้นแหละ เขารู้จัก เขาคู่นเคยอยู่ เขาก็เอาอาหารไปให้ช้างนั้น ช้างนั้นเองหวัด
จับขาเขาฟาดตายเลย

เพราะช้างนั้น เวลาผ่านไปแล้วช้างนั้นเขาก็ไปตกหลุม พอตกลง นายพรานไปยิงลูกมัน พอ
ไปยิงลูกมัน มนุษย์ไปยิงลูกมัน มันฟังใจๆ นะ แต่พระนั้นคุ้นเคยกับช้างนั้น พระนั้นเคยให้
อาหารกับช้างนั้น พระก็คิดว่าความคุ้นเคยของบุคคลมันจะไวใจเราไป

ใช่ มันไวใจมนุษย์ ก็มันไวใจมนุษย์ไป พระเคยให้อาหารมันไป เคยดูแลมันไป แต่ชีวิต
สัตว์ป่ามันก็อยู่ในป่าใช่ไหม ถึงเวลาสัตว์ป่า พรานป่าเขาไปล่าสัตว์ๆ เขาไปยิงลูกมัน ไปยิงฝูงมัน

มันฝังใจ มันฝังใจนะ พระนั่นไม่รู้ เพราะพระนั่นชุกคงก็ไปแล้วกลับมา กลับมาก็ข้างตัวเดิมที่เรา เคยคุ้นเคยกับมัน เราเคยคุ้นเคยกับมันไง สุดท้ายเอาอาหารไปให้มันนะ มันเองวงจับขาฟาด เสียชีวิตเลย นี่ไง ความคุ้นเคย

ความคิดเกิดจากจิตๆ แต่การกระทำออกไป สังคมมันไว้ใจใครได้ไหม รู้หน้าไม่รู้ใจ รู้หน้าไม่รู้ใจใจ ถ้ารู้หน้าไม่รู้ใจ อุดตา หิ อุดตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตนไง ถ้าตนเป็นที่พึ่งแห่งตน เราต้องฝึกหัดของเรา ฝึกหัดของเราๆ รักษาหัวใจของเรา ดูแลหัวใจของเราใจ

ถ้ามันเป็นปกติของใจของเรา ถ้าใครเห็นใจของตน ทำความสงบของใจ ใจมันสงบระงับ เข้ามาได้ เวลามันพิจารณาของมัน มันเห็นอาการของจิต เห็นอาการของจิตนะ มันเห็นอาการของจิต มันเห็นกิเลส เห็นต้นเหตุความทะยานอยาก โอ้ย! ทำไมมันวุ่นวายขนาดนี้ ทำไมมันคั่นร่นขนาดนี้ ทำไมมันพลิกแพลงขนาดนี้ ไปเห็นกิเลสต้นเหตุความทะยานอยากในใจของเรานะ เห็นกิเลสต้นเหตุความทะยานอยากในใจของเรา อู๊ย! มันมีมหาศาลขนาดนี้เขียวหรือ มันทำของมันอย่างนั้นนะ แล้วถ้ากิเลสในใจของเรามันขนาดนี้ แล้วกิเลสในใจของคนอื่นล่ะ ถ้ากิเลสในใจของคนอื่น เราไว้ใจใครได้ไหม ถ้าเราไว้ใจใครไม่ได้ ปัญหาสังคมๆ

กาลเวลาไป จากกัน ๓ วัน ใจเป็นอื่น เป็นอื่นหมด กาลเวลามันกัดกินไปหมดนะ แต่ความจริงกาลเวลาเหมือนยักษ มีดกับสว่าง ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด มันต้องตายไปข้างหน้า วันเวลามันกลืนกินไปหมดแหละ

แต่นี้วันเวลามันก็เปลี่ยนแปลงไปทั้งนั้น ถ้ามันเปลี่ยนแปลงไปทั้งนั้น เราเห็นผลของวิญญูๆ ใจ ถ้าผลของวิญญู ใครจะไปฟังโทษใคร ใครจะไปจับผิดใคร ถ้ามันจะเป็นความจริงๆ คนที่มีสติปัญญา วันนี่วันมั่นคงของชาติ วันจักรี เรามาทำบุญกุศลของเรา ถ้าทำบุญกุศลของเรา ขอให้เรามีหลักมีเกณฑ์ในหัวใจของเรา ถ้าขอให้เรามีหลักมีเกณฑ์ในหัวใจของเรา เราจะฝึกหัด

สิ่งใดก็แล้วแต่ สิ่งที่เป็นวัตถุพึงพาอาศัยไม่ได้ทั้งนั้นเลย สิ่งที่เป็นนามธรรม สิ่งที่มีตัวตนนั้นแหละ แต่ความคิดมันมหาศาลยิ่งใหญ่

เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ถ้าพูดถึงอุปสรรคๆ ถ้ามีคุณธรรมในหัวใจ ถ้ามีคุณธรรมในหัวใจ ความเป็นจริงที่ยิ่งใหญ่ในใจนั้นมันยิ่งใหญ่ขนาดไหน แต่กว่าที่มันจะยิ่งใหญ่ มันจะเห็น

สิ่งนั้นได้ มันมีแต่ความมืดบอด มันมีแต่ความมัวหมองในหัวใจทั้งนั้นนะ กว่าจะทำหัวใจให้มันยิ่งใหญ่ขึ้นมาได้ เราลงทุนลงแรงขนาดไหน

คนที่ลงทุนลงแรง เวลาทำงานทางโลก เราทำงานทางโลกเราว่าเราทุกข์เรายากขนาดนั้นนะ เวลาเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนามันเป็นอากาศธาตุ วิมานบนสวรรค์ๆ วิมานมันอยู่ไหน สติ สมาธิ ปัญญามันอยู่ไหน เวลามันสร้างสมขึ้นมาจนมันเป็นจริงขึ้นมาในหัวใจ ถ้ามีสติ สมบูรณ์ขึ้นมา โอ้โฮ!

คนภาวนานะ จะภูมิใจมาก ถ้าสติเราสมบูรณ์นะ เราจะมั่นคงของเรา เราจะอยู่ในทางเดิน จงกรมของเรา เราจะนั่งสมาธิของเราด้วยความชื่นบาน แต่ถ้าสติเราอ่อนแอ พอสติอ่อนแอ เราอยู่ในทางจงกรมของเราด้วยความทุกข์ความยาก เรานั่งสมาธิของเราด้วยความอึดอัดขัดข้อง เราจะ เป็นจะตายเลยละเพราะสติมันอ่อน พอสติมันอ่อน ความคิด กิเลสตัณหาความทะยานอยากมันจะ บวกเข้ามา มันจะเข้ามาปั่นป่วนในหัวใจไง

แต่ถ้าสติปัญญามันสมบูรณ์ สติสมบูรณ์ๆ พุทโธก็พุทโธชัดๆ ใจ ถ้าพุทโธชัดๆ หัวใจเรา อยู่กับพุทธานุสติใจ กิเลสตัณหาความทะยานอยากมันจะเจาะช่องเข้ามาไม่ได้ มันจะตอกลิ่ม เข้ามาไม่ได้ในหัวใจของเราเลย ถ้าสติปัญญามันสมบูรณ์ เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนามันมี ความสุข มันมีความพอใจ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตของเราไม่вокแวกวอเวไปคิดแต่เรื่อง อื่น มาอยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ สมบูรณ์ร้อย เปอร์เซ็นต์นะ

แต่ถ้าสติมันอ่อนนะ มันพุทโธ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ถ้ามันมีสติจนสติหายไปมันพุทโธแต่ปาก ใจ พุทโธแต่ปากก็เหมือนเด็กๆ มันท่องบ่น นกแก้ว นกขุนทอง แต่ใจมันคิดเรื่องอื่น ใจมันไม่ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพุทธานุสติใจ

นี่ใจ เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนานี้แหละ ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา เดินจงกรมด้วยความสุข ด้วยความสงบความระงับนี้แหละ แต่ถ้าขาดสติ สติมันเดินจงกรมด้วยความทุกข์ความยากนี้แหละ แล้วถ้าสติมันอ่อนแอนะ เลิกคิดว่า อู้อู้อู! เสียเวลาไปตั้งนาน ไปทำงานอย่างอื่นดีกว่า

เสียเวลาไปตั้งนานก็ยังไม่เห็นร่องเห็นรอยของพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาถึงสักจะความจริงขึ้นมาแล้ว พระพุทธศาสนาสอน สอนจริงๆ สอนเรื่องศีล เรื่องสมาธิ เรื่องปัญญา ถ้าเรามีศีลจริงๆ เราก็หักห้ามตัวเอง หักห้ามความคิดของเราได้ ถ้าเรามีศีล ศีลคือความปกติของใจใจ

เราขอศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ เราขอๆ เราขอนี้เป็นข้อปฏิบัติเหมือนกฎหมาย กฎหมาย ใครทำตามกฎหมายนั้นก็เป็นคนดีขึ้นมา กฎหมายก็เป็นกฎหมายวันยังค่ำนั้นนะ ถ้าไม่ทำผิดก็ไม่ผิดกฎหมาย

นี่ก็เหมือนกัน ศีลก็เป็นศีลวันยังค่ำนั้นแหละ ศีลที่ขोनั้นแหละมันเป็นกฎหมาย มันเป็นข้อห้าม แต่เราทำหรือเปล่าละ เออ! เราทำหรือเปล่า ศีลมันมีหรือยัง นี่ไง หลวงตาท่านบอกขอศีลขอศีลได้ศูนย์ไหม มันขอศีลไปแล้วได้ศูนย์เพราะขอศีลแล้วกลับไปนั่งที่บ้าน นั่งจ้องเลย ทำอะไรไม่ได้ เดี่ยวผิดศีล เออ! เดี่ยวผิด ไม่กล้าทำอะไรเลย กลัวไม่มีศีล

ศีลคือความปกติของใจ เราทำได้ทุกๆ อย่าง เราทำอะไรก็ได้ เจตนาของเราถ้ามีสติมันไม่ทำหุรอก มันงดเว้นทันทีเลย สิ่งใดที่มันจะล่วงละเมิดมันงดเว้นๆ ละ การงดเว้นนั้นแหละคือรั้วกั้นของมันขึ้นมา รั้วกั้นให้ใจเรามีขอบเขตขึ้นมาใช่ไหม ถ้ามันเป็นจริงๆ เป็นจริงอย่างนี้ไง ถ้ามันเป็นจริง ถ้าความเป็นปกติของใจ ถ้ามันมีศีล แล้วถ้ามันมีธรรมๆ ขึ้นมา มีศีลต้องมีธรรมไป

มีศีลๆ บอกมีศีลทุกคนมีศีล มีศีลคือขอนไม้ไผ่ ขอนไม้มันไม่เคยทำร้ายใครเลย มีศีลก็ต้องมีธรรม ไม่ฆ่าสัตว์ก็ต้องมีเมตตาเขา ไม่ฆ่าสัตว์ มันจะเป็นจะตาย มันคืนต่อหน้าเรา ไม่เจ้อจานมันเลย ถ้ามันจะคืน มันจะเป็นจะตายต่อหน้า เราก็เจ้อจานมันได้ ถ้าเราเจ้อจานมันได้ที่ไม่เป็นโทษนะ ถ้ามันถึงที่สุด เราให้โอกาสเขา นี่ไง ถ้ามันมีธรรมๆ ขึ้นมา มันพัฒนาขึ้นมา แล้วมันจะย้อนกลับมาภายใน ถ้ามันย้อนกลับมา เคนจกรรม นั่งสมาธิภาวนา ถ้ามันเป็นจริง เป็นจริงขึ้นมาอย่างนี้ ถ้าเป็นจริงขึ้นมาอย่างนี้มันจะเป็นประโยชน์กับเรา ประโยชน์กับเราไง แล้วถ้ามันเป็นจริงขึ้นมา อตุตา หิ อตุตโน นาโถ คนเป็นที่พึ่งแห่งตน

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต ใครทำความจริงมากน้อยแค่ไหนก็ได้ขนาดนั้น เราก็ยังมีหลักมีเกณฑ์ของเราละ คำว่า “มีหลักมีเกณฑ์” เราเป็นชาวพุทธ เรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นแก้วสารพัดนึก ลัทธิศาสนาอื่นเขาก็ต้องทำของเขา แต่ลัทธิศาสนาของเรา ความเป็นจริงของเรา เราทำให้มันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา มันชวนขวยขึ้นมา มันเป็นจริงเป็นนิสัย

เวลาพ่อแม่เลี้ยงลูกนะ อยากให้ลูกฉลาด ลูกทันคน ลูกมีปัญญา ถ้าเรามีศีลมีธรรมในหัวใจ นั่นล่ะคือฉลาดกับอารมณ์ของเรา ฉลาดกับความคิดของเรา ฉลาดกว่ากิเลสต้นหาความทะยานอยาก แล้วก็สร้างคุณงามความดีของเราไป

แล้วพอสร้างคุณงามความดี กระแสสังคม ใครทำความดีมันก็เจาะยาง มันทิ้งชี้หน้าินินทา กาลเอ นั่นเรื่องของเขา เวลาหลงตาท่านสอนใจ เราจะทำคุณงามความดีอะไร ใครจะติฉินนินทามัน เรื่องของเขา เรื่องของเขา ใครจะเจาะยาง ใครจะทำอะไรมันเรื่องของเขา

เพราะโลกมันเป็นอย่างนี้ ใครทำความดีเกินหน้าเขา เขาไม่ยอมรับหรอก เขาต้องเจาะยางไปเรื่อยๆ เจาะยางจนเจาะไม่เข้า เจาะยางจนกว่ามันจะเห็นประโยชน์ แล้วมันจะเปลี่ยนแปลงนิสัยของมันถ้ามันเปลี่ยนได้ ถ้ามันเปลี่ยนไม่ได้มันก็เป็นเรื่องของโลกใจ เพราะเราเกิดมากับโลก เราอยู่กับโลก เราปฏิเสธพระอาทิตย์ไม่ได้ เราปฏิเสธดวงดาวไม่ได้ นักดาราศาสตร์เขาเห็นคุณค่าของมันมหาศาลเลยนะ ชาวไร่ชาวนาเขาก็คุ้งขึ้นข้างแรมเพื่อผลประโยชน์กับเขา เราปฏิเสธสิ่งใดไม่ได้ทั้งสิ้น แต่เราจะใช้ประโยชน์อะไรกับมันล่ะ เราจะทำประโยชน์อะไรล่ะ ถ้าเราทำประโยชน์มันจะเป็นประโยชน์กับเรานะ ถ้ามันเป็นประโยชน์กับเรา เรามีคุณค่า

ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต ถ้าเห็นตถาคตเห็นคุณงามความดีของเรา เห็นประโยชน์กับเรา วันมันคง วันจักรีๆ วันจักรีมันเป็นวันหยุดเลยแหละให้เราระลึกถึงคุณของแผ่นดิน เราเกิดมาในแผ่นดินนี้ เราเห็นคุณค่าของแผ่นดินนี้ จะตกระกำลำบากบ้างมันก็เป็นเรื่องของเวรของกรรม ถ้ามันจะมีคุณงามความดีบ้าง เราก็พยายามสร้างสมของเราเพื่อชีวิตนี้ เอวัง